

Afgræsning og malkning – udfordringer og løsninger!

Chef for Jysk Økologi, Majsmarken 1, 7190 Billund

Introduktion.

Økologisk mælkeproduktionen har igennem de sidste 15 år udviklet sig til større og større bedrifter. I opgørelsen fra 2010 ligger gns. besætningsstørrelse på økologiske bedrifter tæt ved 140 årskøer. En anden betydende udvikling i samme tidsrum er at ca. 25% af de økologiske bedrifter i dag anvender AMS(automatiske malkesystemer). Disse to faktorer, større besætninger og AMS-malkning, giver i dagens økologiske mælkeproduktion andre udfordringer og kræver helt andre løsninger end for 15 år siden.

Udfordringer.

Udvidelsen til flere køer har i nogle besætninger skabt større udfordringer end forudset. Her har udvidelsen haft lidt for stor fokus i.f.t. de tilpasninger af rammerne til afgræsning. Der har i første omgang været kigget på om de kunne overholde minimumsarealet til afgræsning på 0,1-0,2 ha pr. ko. Det har bevirket pres på afgræsningens andel af det samlede foderoptag i sommerperioden. Mange bedrifter har netop omlagt til økologi fordi, de havde/har gode muligheder for afgræsning og det er de færreste som har kunnet erhverve mere jord som ligger godt for afgræsning.

AMS-malkning er den næste væsentlige udfordring for at afgræsningen fungerer optimalt. Ved traditionel malkning er det landmanden der styre malkning af afgræsning i faste tidsrum, mens AMS betyder at det er mere op til koen at vælge. Robotterne skal udnyttes rimelig jævnt over døgnet hvis deres kapaciteten skal udnyttes. Det betyder meget "trafik" en stor del af døgnet mellem mark og stald. Koen skal både have lyst til at gå i robotten, men så sandelig også til at æde græs, en udfordring!

Set ud fra den stramme økonomiske situation mange må agere efter ligger det ikke lige for med investeringer som kunne være med til at afhjælpe situationen de steder hvor der er behov.

Løsninger.

"Selv i ordbogen kommer arbejde før succes" og det passer meget godt i afgræsning. Dem der kan og vil have meget græs i køerne igennem afgræsning får det hvis de har fokus og ligger den tid der skal til, for at følge op på det hele sommeren igennem. Der er nemlig tænkt, planlagt og handlet igennem afgræsningsperioden. Planlægningen starter i marken. Der hvor der er begrænset areal skal der tænkes alternativt. Det er ikke nok, at græsoptagelsen er høj i maj og juni måned, køerne skal have lyst til græsset hele sommeren igennem. Andre afgrøder, såsom rug og havre iblandet ital. rajgræs afgræsses med velbehag af køerne. Det aflaster sædskiftet omkring gården og fremmer ædelysten hos køerne. Der hvor arealet er over 0,3 ha vil der typisk kunne tages et slæt ind imellem afgræsning og det virker på samme måde. Det helt afgørende er at holde græsmarkerne lækre så køerne har lyst til dem, har de ikke det stopper afgræsningen. Specielt ved AMS er lækker græs med til at sikre, at køerne trækkes efter græsset.

Drivveje er et helt kapitel for sig. Mange køer betyder ofte optrådte drivveje og det har mange fået at føle i 2011. Dyr der går på et hårdt, stenet underlag kommer ikke ud til græsmarken eller hjem til robotten som

de skal. Det er en forsømt område, men det er et af de vigtigste områder for at klovsundhed, mælke kvalitet og ydelsen kan holdes igennem afgræsningsperioden. Der findes mange gode anbefalinger til etablering drivveje som fortjener større udbredelse.

Økonomi

Ingen kan være i tvivl om at økonomien i den økologiske mælkeproduktion hele tiden er udsat for optimering. Afgræsning er en vigtig del af den optimering. Der blev i 2010 udviklet et forenklet værktøj som viser hvilken økonomisk effekt mere græs i køerne har. 2-3 FE mere i 160 dage på 100 køer betyder ofte 20-30.000 kr ekstra på bundlinjen. Der har fået rigtig mange til at flytte sig fra bare afgræsning til afgræsning efter FE optaget på marken. Det er der nemlig penge i.

Afslutning.

Afgræsning er et fantastisk brand for den økologiske mælkeproduktion, der er ikke mange konventionelle køer ude længere. At der også er god økonomi og dyrvelfærd i det, gør jo bare at der er endnu mere at gå efter. Det gælder om at kigge båd ind i stalden og ud i marken hver dag. Lad ikke vejret få skylden for at det ikke lykkedes. Husk, "viljen til at ville, giver evnen til at kunne".